

DOE PAK

DuPAK DOEPAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUISELKRANTKRABEL) DOEPAK DuPAK
Nr. 31

Een reis door de wonderwereld van het poppentheater

Door een **klik** op een van de **cijfers** (1 t/m 24) kom je op een vraag. Via een van de groene **pijltjes** kun je naar voren ▶ of naar achteren. Met deze pijl ◀ begin je opnieuw.

Door een **klik** op de **plaatjes** of **tekens** ! ☺ boven deze poppenkast-opening krijg je (nog meer) informatie ■ over het poppentheater ☺, de websites 2, 3, en dit speurspel.

Door middel van het **schilderijstymbooltje** vind je het door jou behaalde resultaat.

Als je alle vragen goed beantwoord hebt, ontstaat er een **stripverhaal** over de avonturen van Jan Klaassen. Deze strip kun je cadeau krijgen. Wil je weten hoe? Klik op het oog.

Veel plezier, klik nu hier en ... applaus!

1. Jan Klaassen en Katrijn

Er zou een trompetter hebben bestaan, Jan Klaassoon geheten, die gediend had bij de garde van prins Willem II. Bij diens dood in 1650 werd al wie prinsgezind was uit het leger ontslagen. Zo ook onze Jan, die naar Amsterdam ging en daar poppenspeler werd.

Jan Klaassen is niet op zijn mondje gevallen en zit vol humor. Hij is voor niets en niemand bang, behalve voor zijn vrouw Katrijn.

Van wie is zij volgens hem de dochter?

Otepoetje Olliebolleke

16. Poesjenellen

Poesjenel is de benaming voor de traditionele Antwerpse stangpop. De poppen worden van bovenaf bewogen. In de stukken worden veel gevechten opgevoerd, waarbij doden vallen. Op het toneel ontstaat een berg van rompen, ledematen, poppenkoppen en wapens.

Vroeger lieten de toeschouwers zich zo meeslepen door het verhaal dat zij het verschil tussen spel en werkelijkheid uit het oog verloren. Het publiek bemoeide zich met de actie en bakogelde de verraders met klokhuzen en uitgekauwde stukken wortel.

Wat is de verzamelnaam van de volkstyptes, zoals de Neus, de Schele en de Bult in de voorstellingen met de Antwerpse poesjenellen?

Voddabalen
 Vlerken
 Vlegels
 Schobbejakken

24. Poppentheaterwebsites

Zoek via www.poppenspelmuseum.nl naar informatie over het poppentheater. Maak op de eerste websitepagina (een klik door een loep op West-Europa) een taakkeuze.

Jan Klaassen onthaalt je met 'Welkom'. Kasperl zegt 'Willkommen'. Met 'Welcome' word je door Mr Punch begroet en Guignol (spreek uit: giengjl, met de g van 'goal') - de held in de traditionele poppenkast van de Franse stad Lyon - roept 'Bienvenue'.

Waarover gaat de informatie als je op het schilderij klikt in de eerste speelsce ne van de site?

Pulcinella
 Arlecchino
 Pierke
 Hansworst

Poppenspe(e)lspeurspel: een digitale ontdekkingstocht

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het Poppenspe(e)lmuseum. Op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs kun je een Poppenspe(e)lspeurspel maken. Kriskras navigerend door het spel ontdek je de enorme veelzijdigheid van het internationale (volks)poppentheater. Beantwoord de vragen. Via een klik op een schilderijstymbooltje zie je of de vragen juist beantwoord zijn. Alles goed ingevuld? Het resultaat is een strip over de avonturen van de oud-Hollandse Jan Klaassen en zijn vrouw Katrijn. Wil je de poppenstrip in postervorm cadeau krijgen? Print het evaluatieformulier uit, vul het in en stuur het naar ons op.

Wil je (nog) meer te weten komen over internationale (volks)poppenkastfiguren en -technieken? Raadpleeg het poppentheater-abc op onze websites www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl, www.poppenspel.info of www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2. In onze web- en museumwinkel vind je gezelschapsspellen op poppentheatergebied en documentatie die uitnodigt tot de activiteit *Zelf eens proberen*!

Tekst en realisatie: Otto van der Mieden © (2007). Veel speel- en zoekplezier en applaus!

Doepak is het Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruielkrant en -krabbel! Een dupak (spreek uit: doepek) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.